

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona piaci jelentés	2
A gabonafélék termelői ára	4
Kötési ár a Budapesti Értéktőzsde Árupiaci szekcióján	7
Gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési átlagára	19
Külföldi piaci információk (Keresztessyné Mohr Katalin).....	10

Készítette:

Keményné Horváth Zsuzsanna

E-mail: Horvath.Zsuzsanna@akii.hu

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci-árinformációs Szolgálat

Magyarország, H-1463 Budapest Pf. 944

Telefon: (0036) 1 476 6092, Fax: (0036) 1

217 8111 Internet: www.akii.hu

Napraforgó piaci jelentés	14
--	-----------

A szójabab, a szójaolaj és a szójaliszt különböző határidőkre szóló kötési ára a Chicago-i Árutőzsdén	15-16
---	-------

A növényi olajok heti átlagára a Milánói Árutőzsdén	17
---	----

Nyers növényolaj árak	18
-----------------------------	----

Az európai olajnövény-és daraárak..	19
Megyei repce-termésátlagok 2004-2007 között.....	20

Készítette:

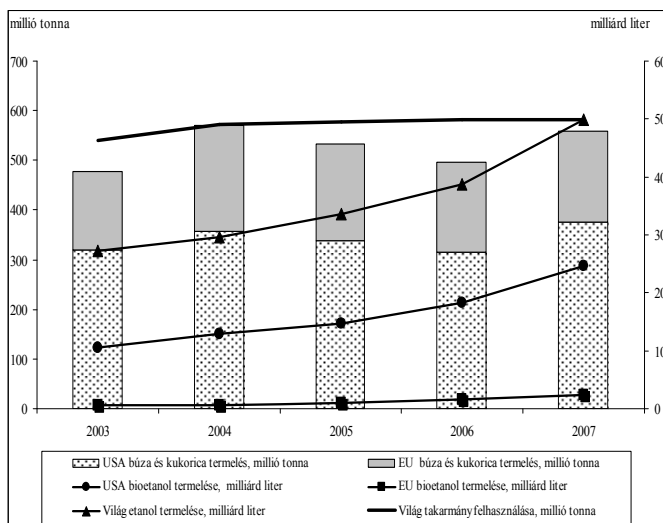
Kemény Gábor

E-mail: Kemeny.Gabor@akii.hu

GABONAPIACI JELENTÉS

Az elmúlt öt évben a gabonafélék árának alakulását a kínálat mellett több tényező alakította a világpiacon. Az egyik legfontosabb árformáló tényezőnek, – ami a gabona-, olaj- és fehérjenövények termelésének mennyiségét és egymáshoz viszonyított termelési arányait is jelentősen átalakította – a bioüzemanyag-termelés felfutását tartjuk. Napjainkban a fokozódó bioetanol termelés élénkíti a versenyt a gabona takarmány-, humán- és ipari célú felhasználása terén, módosítja az egyes gabonafélék kereslet-kínálati viszonyait, valamint a gabonafélék világpiacon és hazai árának alakulását is jelentősen befolyásolja.

A világ búza- és kukoricatermelésének, valamint felhasználásának alakulása

Megjegyzés: EU termelés: 2003/2004. gazdasági év (EU-15), 2004/2005-2006/2007. gazdasági év (EU-27)

Forrás: FAPRI, Toepfer International, USDA

Az USDA júliusi előrejelzése szerint a világ búzatermelése 22 millió tonnával, a kukoricatermelése 77 millió tonnával emelkedhet az előző gazdasági évhez képest. Az USA-ban mindkét termény esetén bővülés várható, az EU-27-ben búzából 2 millió tonnás emelkedésre lehet számítani, regionálisan jelentős terméskie-

sésekkel, kukoricából az előző évi 55 millió tonnás terméshez hasonló mennyiség várható. Világpiacon szinten mindkét termény esetén fogyasztás bővüléssel lehet számolni, ez búza esetén 2 millió tonna, kukoricából jóval jelentősebb, 47 millió tonna. A zárókészletek mindkét termény esetén a 2004 és 2005. évhez képest 20-30 millió tonnával alacsonyabbak (annak ellenére, hogy az USDA a júniusi becsléshez képest, 91-ről 108 millió tonnára, azaz 17 millió tonnával felfelé módosította a kukorica zárókészleteket), amely további áremelő tényező volt már a betakarítás megkezdése előtt, a hazai és világpiacon egyaránt.

A fentebb leírt változások a Chicago-i és hazai tőzsdén, valamint a kikötői és hazai termelői árak alakulásában is jól nyomon követhetők.

A világpiacon az elmúlt 5 évet figyelembe véve a 2003. évben emelkedett meg a búza és kukorica jegyzése jelentősebben. Ennek oka az átlagosnál jóval gyengébb világpiacon kínálat volt. Az ábrán azonban látható, hogy a 2007. évben a kínálat nagyobb (2003-ban 1181 millió tonna búza és kukorica termelt, 2007-ben ezzel szemben 208 millió tonnás növekedéssel számolhatunk), mint 2003-ban. Ugyanakkor 2007-ben a növekvő fogyasztás, és az alacsony zárókészletek már a betakarítás időszakában jelentős áremelkedést okoztak, így a búza és kukorica jegyzése, mintegy 60 dollárt emelkedett a 2003. évi különböző határidős jegyzésekhez képest (2003 január 2-án a búza 113, kukorica 95 USD/tonna volt, 2007 január 3-án 177 volt a búza, és 142 USD/tonna kukorica jegyzése, 1-2.- ábra).

Magyarországon is magas a gabonafélék termelői és tőzsdei ára. Az étkezési búza 29. heti termelői ára 42 ezer forint felett, a takarmánybúzáé 39 ezer, a takarmányárpáé 35 ezer forint felett változott (1-2. táblázat).

Míg korábban az intervenció határozta meg (több mint 50%-ban) a termelői árak alakulását (2003-2006), addig a 2007. évben több tényező is befolyásoló az egyes gabonafélék termelői árszintjére. A belföldi keresleti-kínálati viszonyokon túl, meghatározó a kelet-közép és nyugat-európai gabona árak alakulás. Új hatásként éri a hazai piacot az unió 2007. évi bővülése, amely a határok feloldásával újabb piacot jelent, mind az alapanyag, mind a feldolgozott

termékek esetén a hazai termelőknek, feldolgozóknak és kereskedőknek egyaránt. Figyelembe véve a 2007. évi gyenge fekete-tengeri kínálatot, feltehetően a közelség kapcsán is, a korábbi évekhez képest emelkedhet exportunk, amely emelkedő árakat jelent. További termelői ár-szint-emelő, hogy sok az üres raktárkapacitás, vagyis van hely raktározni a terményt. A termelők a korábbi évekhez képest tőkeerősebbek, így a gabona visszatartásával, jobb alkupozíciójuk folytán magasabb áron tudják értékesíteni a gabonát. A keresletben nagy a verseny a hazai kereskedő, feldolgozó és a Magyarországgal határos országok képviselői között, akik közvetlenül is megkeresik a termelőket.

A jövőben, nemcsak hazánkban, hanem a világban is kiszámíthatatlanabbá válhatnak a hozamok, ami az egyes országok árai közötti különbségeket is hektikusabbá tehetik. Ennek oka egyrészt az időjárási anomáliák növekedése és területi eltérése, ami miatt napjainkban regionális termés kiesésekről szólnak a hírek. A másik ok a bioetanol-előállítás felfutásának regionális eltéréseiből következik, mivel a gabona alapú bioetanol-programok megvalósításában elsősorban az USA és az Unió belül néhány nagyobb ország a vezető. Az erős kereslet a búza és kukorica árát tovább emelheti, ez pedig a többi takarmánygabona árában is jelentős drágulást hozhat. A gabonatermékek különböző célú felhasználói között az alapanyag iránti kereslet emelkedése élezi versenyt és a különböző felhasználói piacokon a verseny következtében akár hiány is kialakulhat.

1. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 29. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaró.	2007. 28. hét	2007. 29. hét	2007. 29. hét/ 2007. 28. hét (%)
Étkezési búza	tonna	33 985,09	27 001,08	4 693,40	63 832,87	65 679,57	102,89
	Ft/t	43 574,09	41 135,51	42 681,00	37 989,29	42 507,76	111,89
Takarmánybúza	tonna	4 318,95	602,47	-	-	4 921,42	-
	Ft/t	39 620,85	41 443,57	-	-	39 843,99	-
Takarmánykukorica	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-
Takarmányárpa	tonna	821,55	336,48	10,89	6 678,65	1 168,92	17,50
	Ft/t	36 185,63	34 240,72	31 842,06	34 835,37	35 585,31	102,15

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

2. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 29. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2006. 29. hét	2007. 28. hét	2007. 29. hét	2007.29. hét/ 2006. 29. hét (%)	2007. 29. hét/ 2007. 28. hét (%)
Étkezési búza	tonna	5 952,99	63 832,87	65 679,57	1 103,30	102,89
	Ft/t	25 640,11	37 989,29	42 507,76	165,79	111,89
Takarmánybúza	tonna	948,00	-	4 921,42	519,14	-
	Ft/t	23 000,00	-	39 843,99	173,23	-
Takarmánykukorica	tonna	2 666,23	-	-	-	-
	Ft/t	27 028,01	-	-	-	-
Takarmányárpa	tonna	2 449,36	6 678,65	1 168,92	47,72	17,50
	Ft/t	22 618,26	34 835,37	35 585,31	157,33	102,15

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KELET-KÖZÉP- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
11	35 790	35 670	34 920	37 040	29 653
12	36 590	34 810	34 350	36 790	34 152
13		38 110	34 430	35 570	32 548
14	38 410	37 310	34 430	37 110	32 594
15	38 620	35 650	34 240	36 510	
16		36 680	34 290	35 960	31 780
17		36 490	34 450	36 690	
18			34 960	36 190	32 220
19		36 880	35 060	35 830	31 812
20		36 220	35 270	35 710	31 640
21			35 580	36 080	32 369
22			35 720	36 060	
23		35 970	35 790	36 870	33 390
24		38 790	36 480	35 920	
25	31 990	38 390	36 500	36 590	34 090
26			36 860	34 210	33 330
27	34 710		37 340	33 890	35 640
28			38 090	34 330	37 980
29			39 110		42 500

hetek	Ukrajna	Lengyelország	Kazahsztán	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
11	28 540	46 840		37 030	39 360
12	27 980	45 610		36 300	37 250
13	28 780	45 730	22 690	36 290	36 900
14		45 780		36 180	38 450
15		46 060		36 090	38 300
16		46 070	22 480	34 950	37 410
17		46 080		34 790	36 770
18		46 730		35 060	38 770
19		46 880		35 000	36 080
20		47 260		35 700	39 290
21		47 280		36 830	39 720
22		46 900		37 210	36 130
23		46 760		37 030	37 200
24		46 290		37 560	42 070
25		45 790		35 940	
26		45 230		36 470	
27		43 820		38 650	39 790
28				40 570	39 550
29					

Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

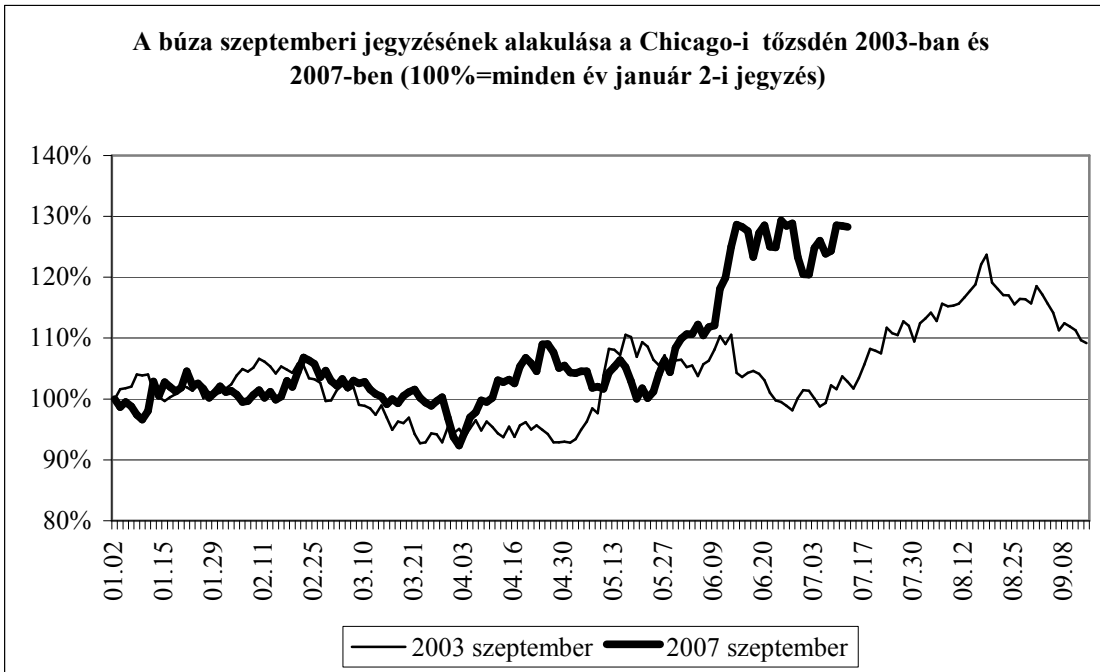
- hektoliter súly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

- Bulgária -hektoliter súly min. 76kg, nedvességtartalom max. 14%, idegen magtartalom max. 4%
- Csehország -hektoliter súly min 76kg, nedvességtartalom max. 14%, idegen magtartalom 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország -hektoliter súly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektoliter súly min. 76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektoliter súly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektoliter súly min. 76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia -hektoliter súly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%
- Ukrajna - 12%-os fehérjetartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország - nedvességtartalom max. 15%

Forrás: AGRIMIS-Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme, 2007. 29. hét

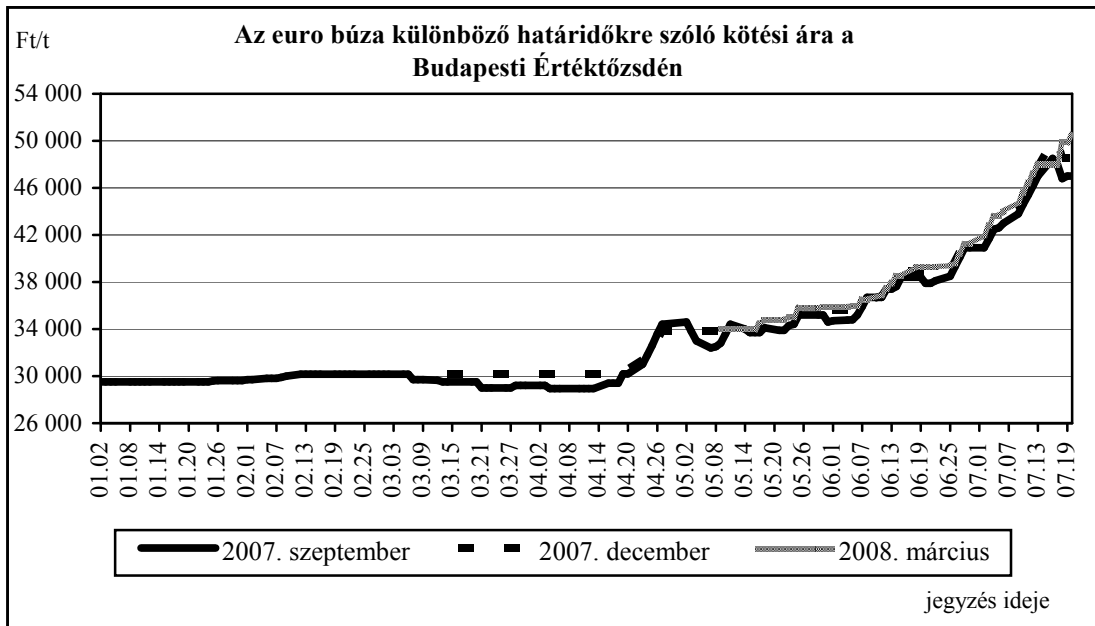
1. ábra

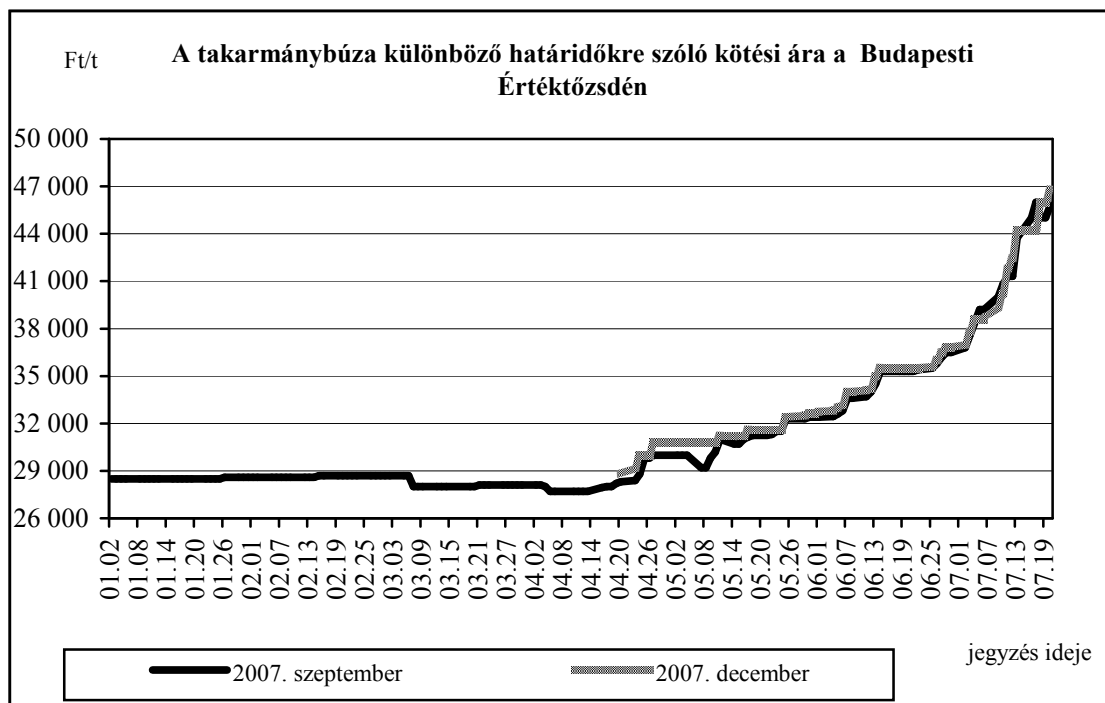
2. ábra

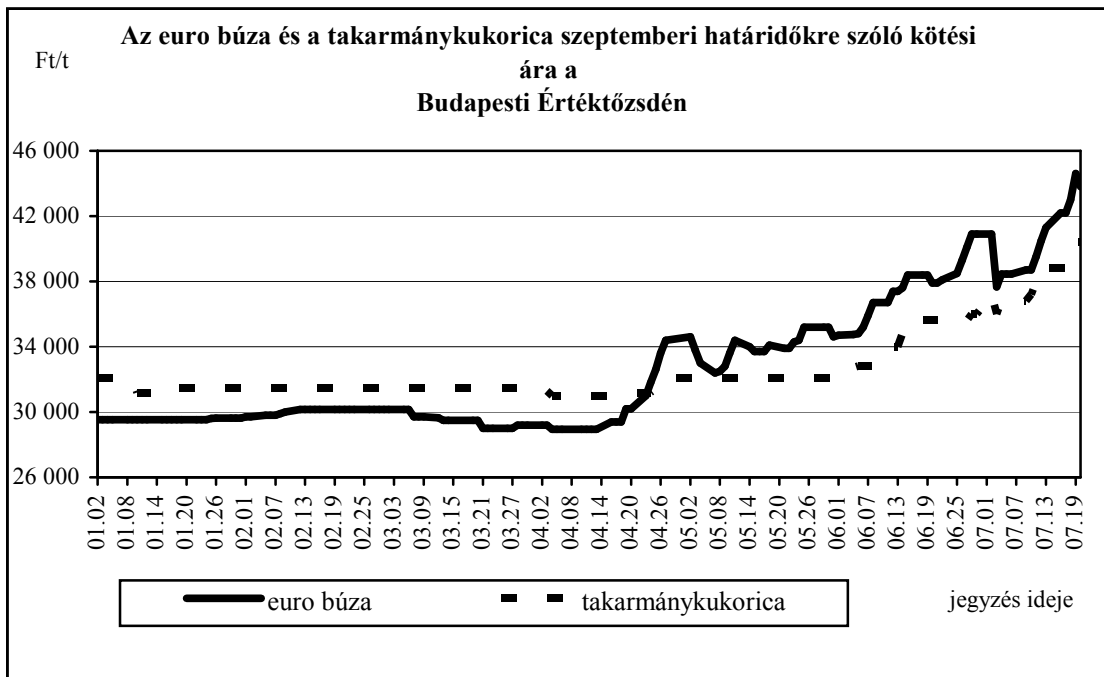
3. ábra

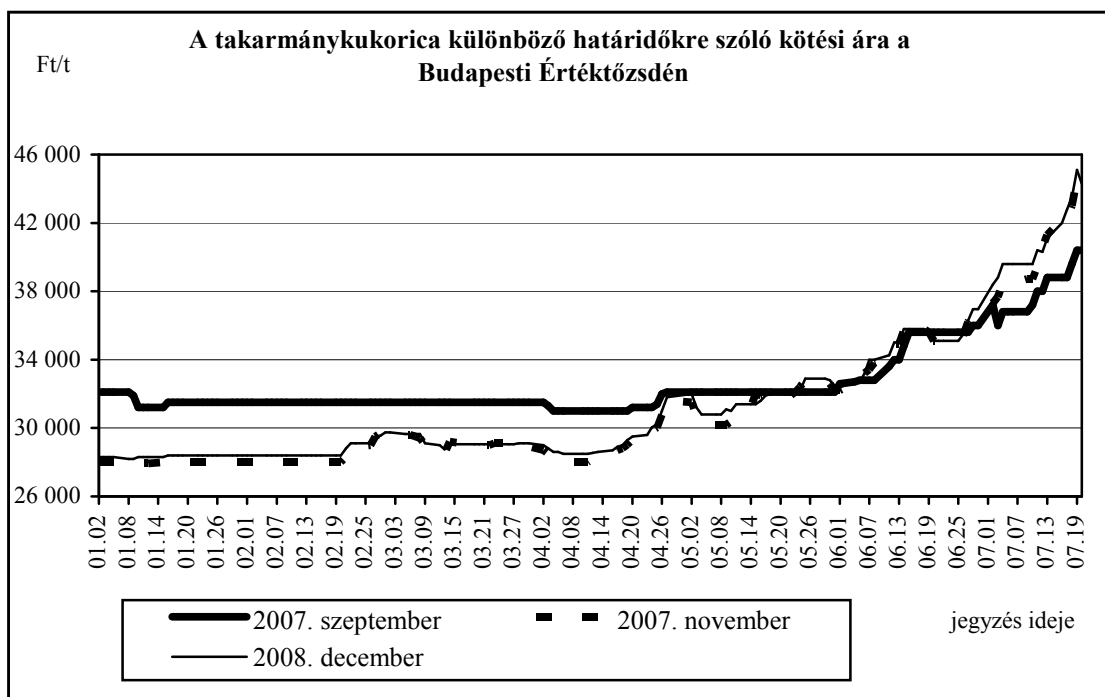
4. ábra

5. ábra

6. ábra

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 29. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak - Magyaró.	2006. 29. hét	2007. 28. hét	2007. 29. hét	2007.29. hét/ 2006. 29. hét (%)	2007. 29. hét/ 2007. 28. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	186,08	290,15	-	616,93	629,38	476,23	77,19	75,67
	Ft/kg	54,06	54,92	-	42,22	55,91	54,58	129,26	97,63
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	948,09	567,65	-	828,96	901,10	1515,74	182,85	168,21
	Ft/kg	55,50	57,07	-	44,09	57,66	56,08	127,21	97,27
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	882,63	231,55	-	142,05	812,95	1114,18	784,36	137,05
	Ft/kg	66,12	65,63	-	52,60	63,54	66,02	125,50	103,89
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	67,95	-	-	33,00	54,00	67,95	205,91	125,83
	Ft/kg	61,09	-	-	50,18	62,00	61,09	121,75	98,54
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	62,45	1,05	-	65,61	16,25	63,50	96,78	390,77
	Ft/kg	63,97	62,00	-	49,34	64,76	63,94	129,58	98,73
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	42,75	15,86	-	25,97	63,03	58,61	225,70	92,99
	Ft/kg	74,30	72,61	-	58,45	73,44	73,84	126,33	100,55
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	188,22	220,60	-	220,89	421,58	408,82	185,08	96,97
	Ft/kg	52,12	52,01	-	40,47	52,93	52,06	128,66	98,36
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	763,17	352,30	-	531,45	844,55	1115,47	209,89	132,08
	Ft/kg	54,41	55,29	-	42,19	55,84	54,69	129,64	97,95
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	108,00	-	57,41	126,05	108,00	188,12	85,68
	Ft/kg	-	59,00	-	46,23	58,64	59,00	127,61	100,61
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	-	12,00	-	61,71	10,50	12,00	19,45	114,29
	Ft/kg	-	63,00	-	47,54	64,33	63,00	132,52	97,93
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	30,29	21,88	-	18,29	71,09	52,17	285,24	73,39
	Ft/kg	69,87	69,55	-	60,22	68,36	69,74	115,81	102,01

KÜLFÖLDI INFORMÁCIÓK

HATÁRIDŐS PIACOK (2007. július 20.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago *(őszi, lágy búza)			Kansas **(őszi, kemény búza)			Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)			LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP / tonna	Ft/tonna
2007. szeptember	192,50	47 245	2007. július	226,41	40 281	2007. július	221,73	39 448	2007. július	220,44	39 218	2007. július	124,00	45 291
2007. november	191,75	47 061	2007. szeptember	232,75	41 409	2007. szeptember	227,33	40 444	2007. szeptember	219,15	38 989	2007. november	125,75	45 930
2008. január	193,00	47 368	2007. december	232,75	41 409	2007. december	230,91	41 081	2007. december	221,36	39 382	2008. január	127,25	46 478
2008. március	194,25	47 675	2008. március	225,22	40 069	2008. március	225,95	40 199	2008. március	223,38	39 742	2008. március	129,00	47 117
2008. május	195,00	47 859	2008. május	207,12	36 849	2008. május	205,74	36 603	2008. május	223,38	39 742	2008. május	130,50	47 665
2008. július	167,00	40 987	2008. július	207,03	36 833	2008. július	207,21	36 865	2008. július	212,36	37 781	2008. július	108,75	39 721

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** étkezési és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

6. táblázat

Repece

7. táblázat

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna
2007. június	201,50	49 454	2007. július	125,30	22 292
2007. augusztus	200,00	49 086	2007. szeptember	131,30	23 360
2007. november	203,00	49 822	2007. december	137,30	24 427
2008. január	204,00	50 068	2008. március	141,44	25 164
2008. március	204,00	50 068	2008. május	144,98	25 793
2008. június	202,00	49 577	2008. július	147,64	26 267

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	CAD / tonna	Ft/tonna
2007. augusztus	304,75	51 932
2008. február	311,50	30 195
2007. október	314,25	30 735
2008. május	318,75	54 318

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2006.28. hét		2007. 29. hét		
Franciaország					
Rouen	121	33 479	191	47 028	augusztus
La Pallice	119	32 928	190	46 679	július
* Creil	113	31 252	171	42 105	október
Németország					
Hamburg	119	32 801	191	46 925	július
Würzburg					július
Köln	109	30 045			július
Drezda	102	27 977	170	41 766	július
Dánia					
Koppenhága			186	45 704	július
Olaszország					
Milánó					július
Bologna					július
Belgium					
Brüsszel					július
Spanyolország					
**Barcelona			207	50 856	július
Ausztria					
Bécs			183	44 837	július
Finnország					
Nokia					július
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	116	32 101	176	43 333	október
Bordeaux/Bayonne	120	33 066	182	44 714	július
La Pallice	121	33 479	182	44 714	július
Németország					
Hamburg	138	38 038	189	46 434	július
Olaszország					
Bologna					július
Spanyolország					
**Barcelona			198	48 645	július

*FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Takarmányárpa	2007. 29. hét		
Anglia			
Kelet-Anglia	172	42 213	július
Franciaország			
Rouen	180	—	július
La Pallice	177	43 485	július
* Creil	168	41 274	július
Németország			
Hamburg	176	43 240	június
Hannover	173	42 564	július
München	154	37 835	július
Drezda	165	40 537	július
Dánia			
Koppenhága	187	—	július
Olaszország			
Bologna	—	—	július
Belgium			
Brüsszel	175	42 994	július
Spanyolország			
Barcelona	100	24 568	július
Ausztria			
Bécs	154	37 835	július
Finnország			
Raisio	—	—	július
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	—	—	július
Németország			
Hamburg	189	46 434	július
Hollandia			
Rotterdam	182	44 714	július
Belgium			
Brüsszel	—	—	július

*FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t	Szállítási hónap	Kikötő
	2007.07.13.		2007.07.20.			
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	284,07	62 637,44	279,47	61 092,14	augusztus	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	294,10	64 849,05	298,80	65 317,68	július	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	263,80	58 167,90	258,60	56 529,96	augusztus	*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	252,00	55 566,00	250,00	54 650,00	szeptember	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	268,70	59 248,35	271,80	59 415,48	július	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Francia. alapminőség	255,70	56 381,85	256,70	56 114,62	augusztus	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	238,00	52 479,00	234,50	51 261,70	szeptember	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágypórá	—	—	—	—	július	*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	352,10	77 638,05	327,70	71 635,22	július	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	350,90	77 373,45	327,30	71 547,78	július	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	156,20	34 442,10	141,40	30 910,04	szeptember	*FOB US Gulf
Argentína	146,10	32 215,05	138,30	30 232,38	július	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Francia., takarmány	246,00	54 243,00	246,40	53 863,04	augusztus	*FOB Rouen
Ukrajna, takarmány	—	—	—	—	július	*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	—	—	—	—	július	*FOB PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Francia. alapminőség - a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágypórá

(8) Ukrajna lágypórá- 12%-os fehérjetartalom-lágypórá

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Francia., takarmányárpa-a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

Olajosmag piaci jelentés

Világpiaci helyzet

Júliusban hektikusan alakult a legfontosabb olajnövénynek számító **szója** ára (1-3. ábra). A júniusi emelkedés, majd esés után a hetedik hónapban is gyors emelkedést, majd visszaesést produkáltak az árak, ami a változó időjárási viszonyokkal együtt változó terméskilátásoknak tudható be. Július végén a vártnál nagyobb USA-beli szójavetésterületcsökkenésnek és a szárazabb időjárásnak köszönhetően jelentősen nőttek az árak, amelyek emelkedését tovább erősítette a vártnál gyengébb kínálat hatására meginduló felvásárlási láz. Ennek hatására jelentősen megugrott a tavalyi szójakészletek USA-ból való kivitele is. Július második felében csapadékosabb időjárásról érkeztek hírek, amelyek hatására jelentősen esett az ár. Az áresést erősítette, hogy a magasba szökő szójaár hatására Dél-Amerikában nőtt az olajosmagvak szándékolt vetésterülete. Ennek ellenére az árak várhatóan az egész gazdasági évben magasak maradnak, mivel még egy kiugróan jó USA-beli termés esetén is jelentős készletcsökkenéssel lehet egyensúlyba hozni a világ olajnövény-keresletét a kínálattal. Annak ellenére, hogy a 2007/08-as gazdasági évben a kereslet az előző évi 8%-os növekedéshez képest csupán 2,5%-kal nő a magas árak és az alapanyag hiánya miatt.

A magas árakat csupán minimálisan fogja csökkenteni, hogy Malajzia másfél éves termésnövekedés után 2008-ban várhatóan jelentősen növeli **pálmaolaj**-termelését és exportját, több mint 1,5 millió tonnával.

Európai kitekintés

Az Európai Unió legfontosabb olajosmagjának, a **repcének** tovább nőtt az ára a párizsi tőzsdén. Ennek oka a vártnál kisebb uniós repcetermés, mely a korábban becsült 18,3 millió tonna helyett 17,5 millió tonna lesz. A kiesés a tavasszal egész Európát sújtó aszály miatt következett be, amely érintette a legnagyobb termelőknek számító Franciaország és Németország termését is. De a vártnál kisebb termés várható Romániában és Bulgáriában is. A nemzetközi piacon is kisebb lesz a kínálat: az orosz-ukrán termés esetében még a prognosztizáltnál is súlyosabb veszteségek várhatóak. De az aszály miatt kisebb lesz a kanadai termés is (8,5 millió tonna a várt 9,1 helyett), amit a jövő év elején esetlegesen kedvezőbb ausztrál termés sem tud ellensúlyozni.

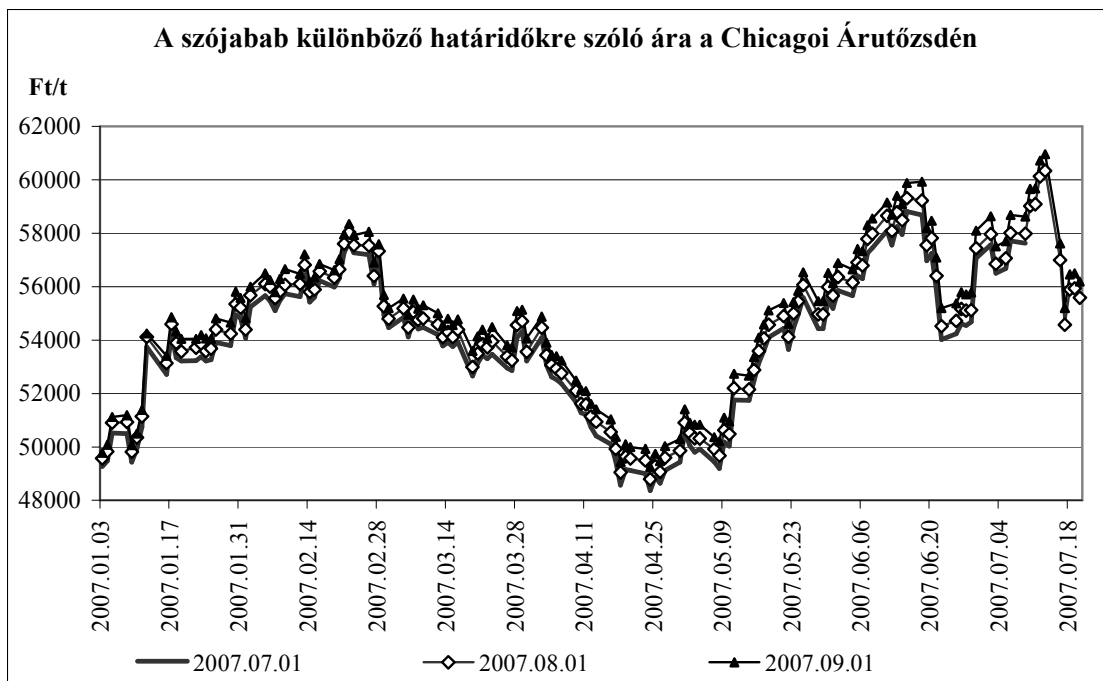
A **napraforgómag** és **napraforgóolaj** ára rendkívül hektikusan alakult az elmúlt hónapban (1-2. táblázat), ami az árualap hiányában minimálisra csökkenő kereskedésnek tudható be. A jelenlegi áruhiány és a orosz uniós és kelet-európai termés hatására a 2001/2002-es gazdasági évben jellemző szintre eshetnek a világméretű árak, ami ebben a gazdasági évben nagy valószínűséggel konzerválja a mostanra kialakult magas árakat.

Hazai körkép

Magyarországon a világpiaci áralakuláshoz hasonlóan növekedtek az árak. A budapesti tőzsde áruszekciójában jelentősen nőtt mind a repce, mind a napraforgó ára (6. ábra), és meghaladta a 2003 végén – 2004 elején kialakult magas árszintet is. A repce betakarítása befejeződött, a termésátlagok pedig jelentősen szóródtak az ország egyes részein. A Dunántúlon a korábbi évekhez hasonlóan jó, 2,5-3 tonna/hektáros hozamok születtek. Ezzel szemben Pest, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, valamint a teljes észak-magyarországi régióban rendkívül gyenge, gyakran 1-1,5 tonna/hektárt alig meghaladó terméseredmények alakultak ki (8. ábra). Ennek okai között az Alföldi régiót jobban sújtó tavaszi aszály mellett az egész északkeleti régiót érintő viharkárok és jégverés említendő meg, amely közvetlenül a betakarítás előtt érte a repcét, rendkívül súlyos károkat okozva benne. A viharkárok mértékét jól jelzi, hogy a dél-alföldi régióban (amelyet elkerült ez a természeti csapás) a hasonlóan aszályos időjárás ellenére jó közepes termést takarítottak be. Ehhez képest az országos átlag alig esett vissza (2,36-ról 2,18 tonna/hektárra), így a megnövekedett vetésterületnek hála még soha nem takarítottak be annyi repcét (486 ezer, közel félmillió tonnát) Magyarországon, mint most.

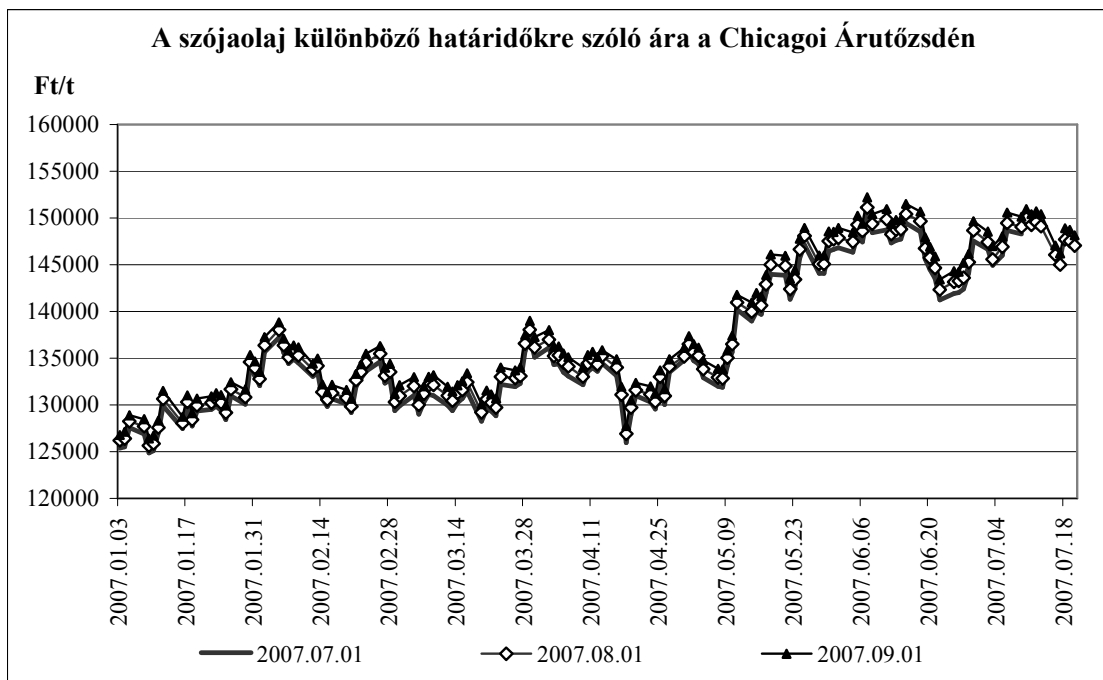
Az olajosmagvak és növényolajok áremelkedése még nem gyakorolt hatást a napraforgóolaj fogyasztói árára (7. ábra), az év második felére azonban bizonyosra vehető a csökkenő tendencia megfordulása.

1. ábra

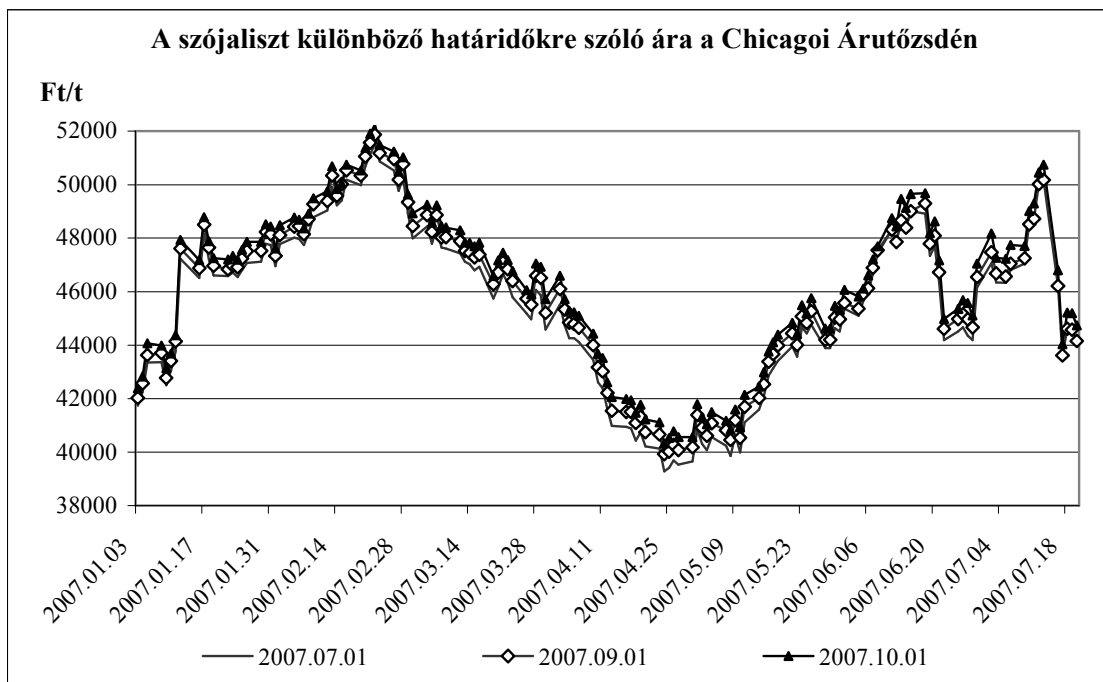
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

2. ábra

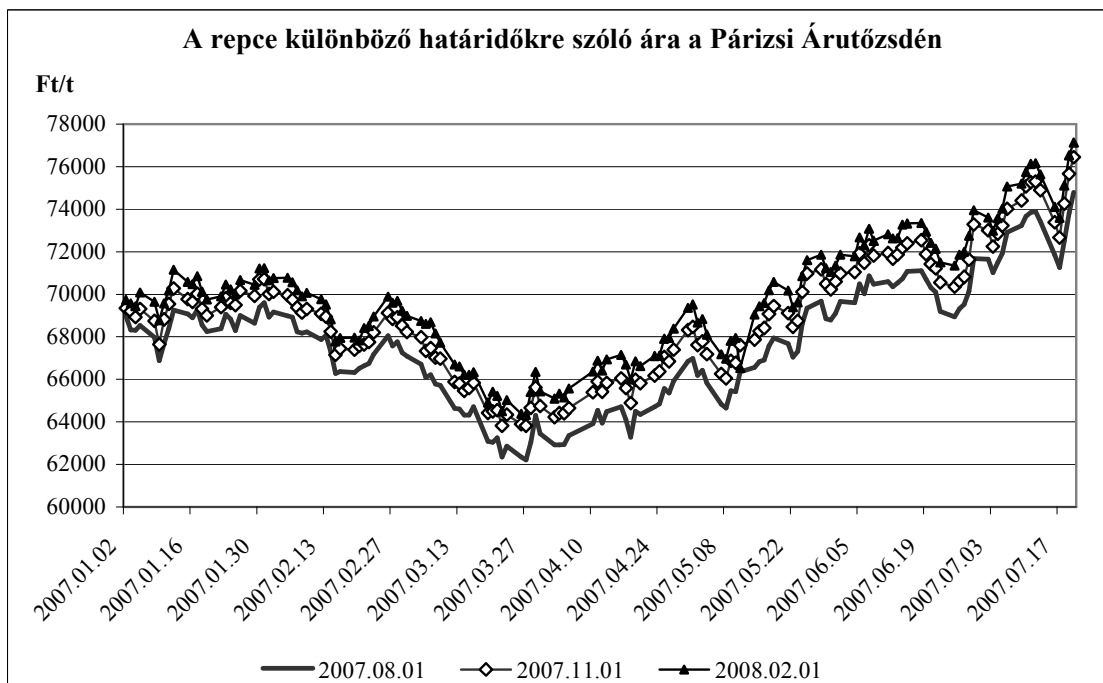
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

3. ábra

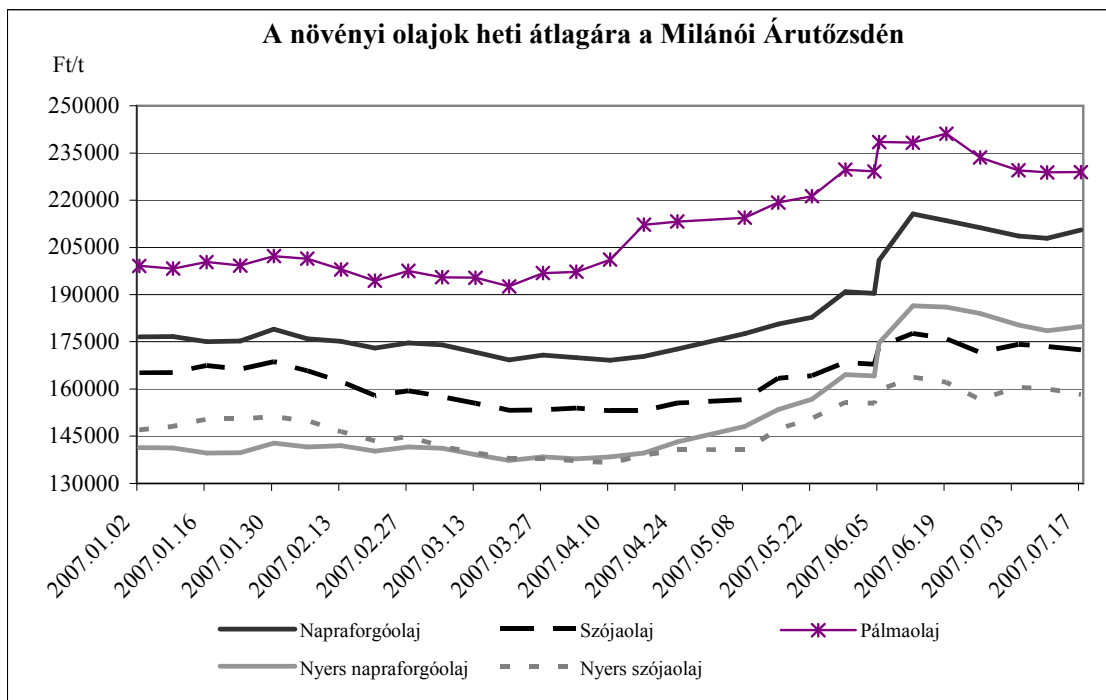
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

4. ábra

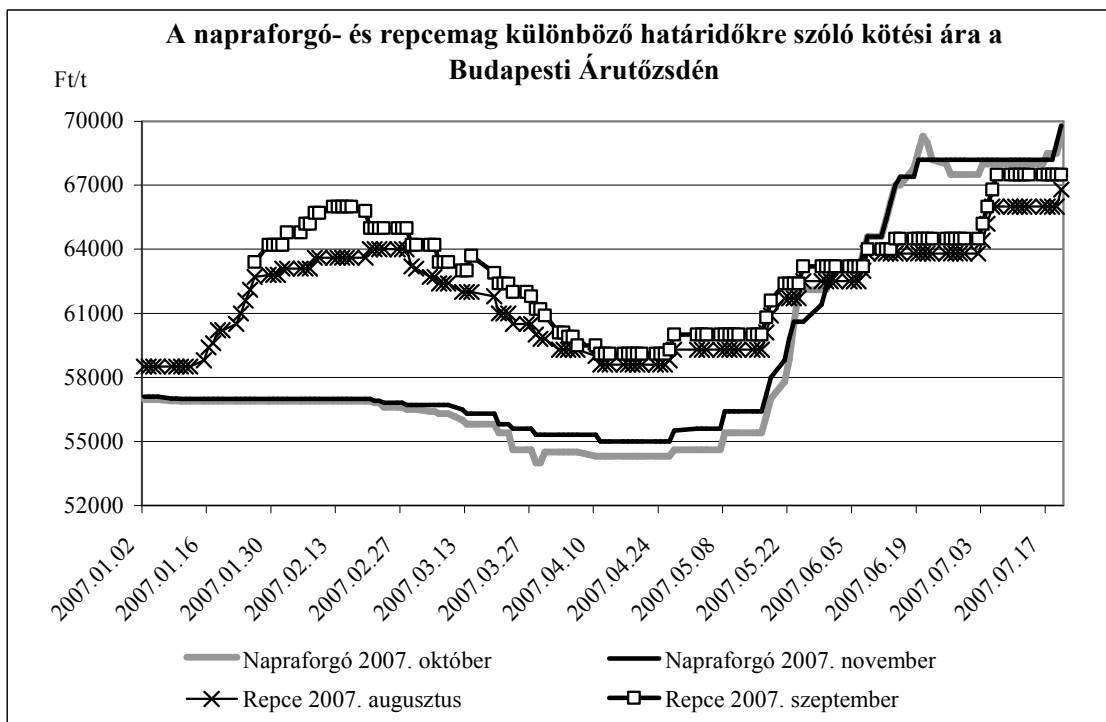
Forrás: MATIF határidős gabonapiac - napi statisztika

5. ábra

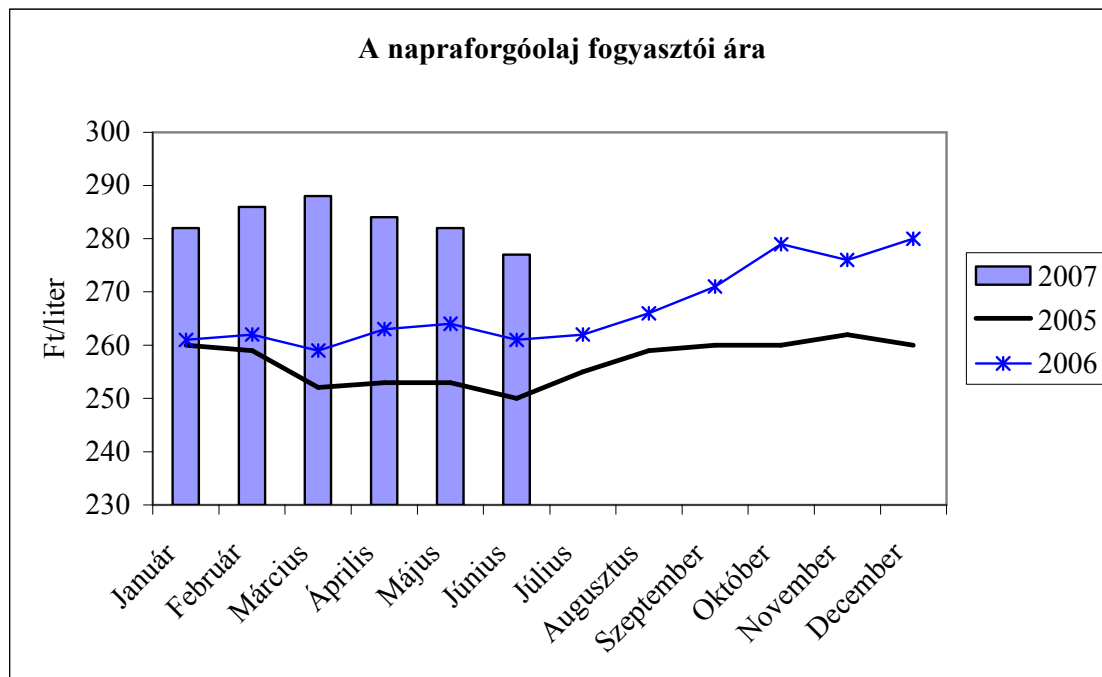

Forrás: Borsa di Milano - heti statisztika

6. ábra

Forrás: BÁT határidős gabonapiac - napi statisztika

Forrás: KSH

1. táblázat

A NYERS NÖVÉNYOLAJOK ÁRA*

Ország		Hollandia	Németország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
Ft/tonna	Ár típusa	Prompt nagyker. ár	Prompt nagyker. ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2007.06.22	144 587	-	185 974	-	142 890
	2007.07.06	183 963	-	180 268	-	146 334
	2007.07.20	140 791	-	179 836	-	168 255
Repceolaj	2007.06.22	155 975	156 471	-	-	-
	2007.07.06	160 505	160 505	-	-	-
	2007.07.20	160 757	161 984	-	-	-
Szójaolaj	2007.06.22	153 004	175 534	162 179	147 937	-
	2007.07.06	155 072	153 590	160 580	149 538	-
	2007.07.20	157 811	158 057	158 231	149 839	-

Forrás: AKI, ZMP, BM, CBOT, DARSS

* Fontosabb exportőr és importőr államok

EURÓPAI OLAJNÖVÉNY- ÉS DARAÁRAK

<i>Ország</i>		<i>Hollandia</i>	<i>Franciaország</i>	<i>Németország</i>	<i>Ausztria</i>	<i>Magyarország</i>
<i>Ft/tonna</i>	<i>Ár típusa</i>	<i>Prompt ár az olajmalom kapujában</i>	<i>Prompt ár az olajmalom kapujában</i>	<i>Heti termelői és értékesítési ár *</i>	<i>Heti tőzsdei átlagár</i>	<i>Heti termelői és értékesítési ár *</i>
<i>Napraforgómag</i>	2007.06.22	-	71 798	-	57 911	66 469
	2007.07.06	-	75 733	-	59 679	57 157
	2007.07.20	-	76 083	-	60 957	-
<i>Napraforgódara</i>	2007.06.22	33 621	36 023	-	29 267	22 717
	2007.07.06	-	37 286	-	28 917	22 642
	2007.07.20	35 649	39 441	-	31 402	22 136
<i>Repcemag</i>	2007.06.22	69 322	68 035	63 852	62 893	63 527
	2007.07.06	71 363	70 968	63 329	64 601	63 793
	2007.07.20	70 438	71 126	66 937	65 883	61 720
<i>Repcedara</i>	2007.06.22	30 700	35 478	30 388	30 512	-
	2007.07.06	33 582	36 595	31 009	30 147	-
	2007.07.20	34 360	39 588	34 234	31 402	-

Forrás: AKI, ZMP, BLPW, DARSS

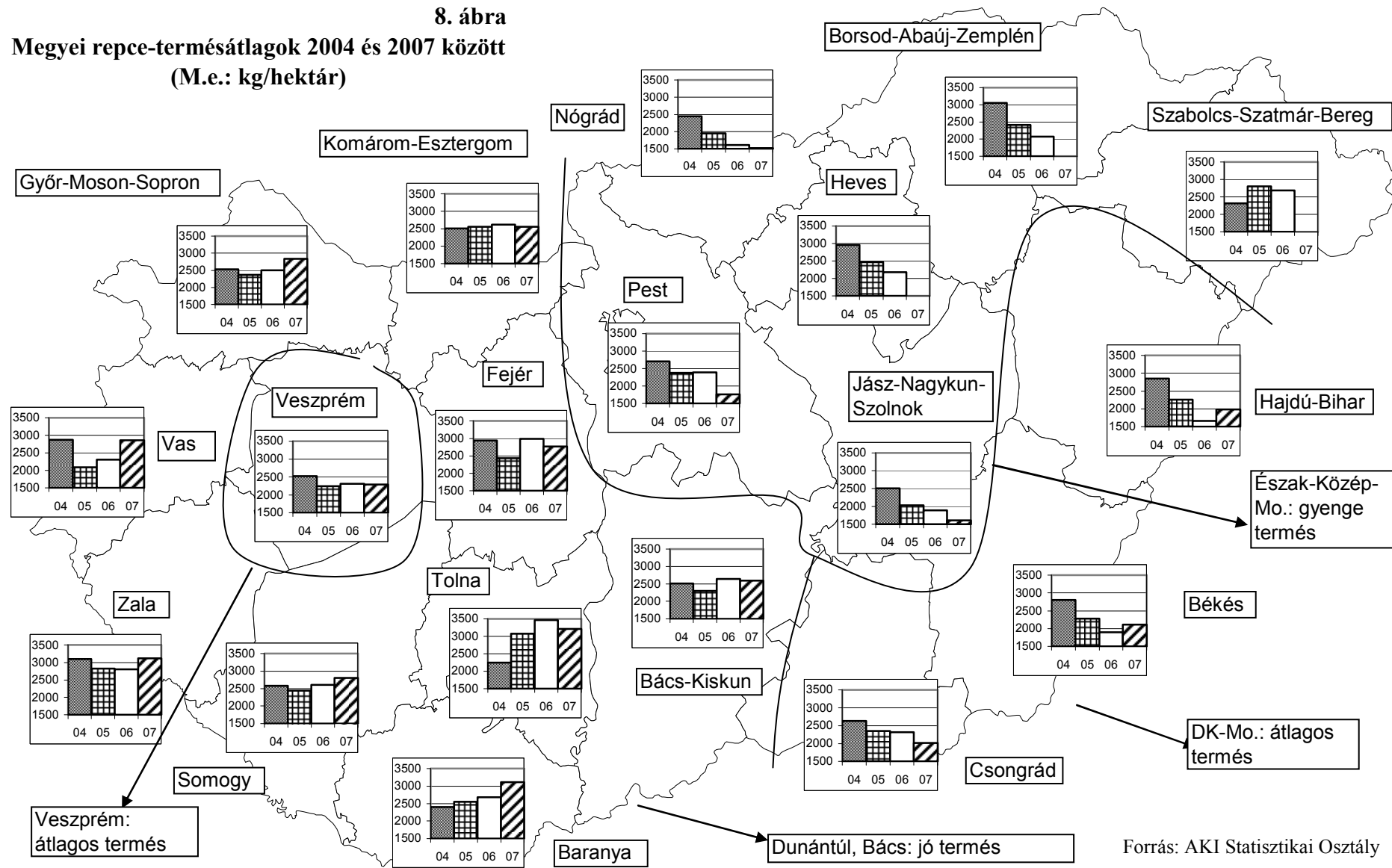
* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő.

3. táblázat
A FONTOSABB HAZAI OLAJOSMAGVAK TERMELŐI, A BELŐLÜK KÉSZÜLT TERMÉKEK FELDOLGOZÓI ÉRTÉKESÍTÉSI ÁTLAGÁRA

<i>Megnevezés</i>		<i>2006. 29. hét</i>	<i>2007. 28. hét</i>	<i>2007. 29. hét</i>	<i>2007. 29. hét / 2006. 29. hét [%]</i>	<i>2007. 29. hét / 2007. 28. hét [%]</i>
<i>Ipari Napraforgómag</i>	tonna	2 344	146	0	0,0	0,0
	Ft/t	50 679	56 294	0	0,0	0,0
<i>Repcemag</i>	tonna	11 254	30 413	34 334	305,1	112,9
	Ft/t	57 270	63 955	61 720	107,8	96,5
<i>Ömlesztett napraforgóolaj</i>	tonna	143	121	20	14,1	16,6
	Ft/t	140 367	146 407	168 255	119,9	114,9
<i>Napraforgódara</i>	tonna	2 265	5 052	4 161	183,7	82,4
	Ft/t	21 158	22 741	22 136	104,6	97,3

Forrás: AKI

8. ábra
Megyei repce-termésátlagok 2004 és 2007 között
(M.e.: kg/hektár)

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

Az **Élőállat és Hús** kiadvány kéthetente jelenik meg.
A Piac-információs Szolgálat adatszolgáltatói valamint a rendszerhez még csatlakozni kívánó szervezetek számára a hozzájárulás térítésmentes.

Az Élőállat és Hús kiadványon kívül kínáljuk még a

Gabona és Ipari Növények
Tej és Tejtermékek
Baromfi
Zöldség-gyümölcs-burgonya
kiadványokat is

A Tej és Tejtermékek kiadvány havonta jelenik meg, a többi kéthetente.

A kiadványokkal kapcsolatban részletesebb felvilágosítást ad:

Kamarásné Hegedűs Nóra, tel. 1-476-3064

Kiadványaink a hazai piaci információkon kívül tájékoztatnak a szomszédos országok és az EU piaci áráiról is. A hazai és külpiaconkénti árrendelések összehasonlítása, valamint a világpiaci folyamatok figyelése alapján a kiadványok megkönnyíthetik a hazai termékek piaci helyzetének megítélését és esetleg a termékek külpiacon való elhelyezését is.

KIADJA

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (0036) 1-476-6092
Fax: (0036) 1-217-8111
Internet: www.akii.hu
E-mail: akii@akii.hu